

Lausunto Satakunnan hyvinvointialueelle nuorisovaltuuston edustuspaikoista

Satakunnan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston tueksi lausumme seuraavaa:

Laki hyvinvointialueista (32 §) määrittää, että vaikuttamistoimielimille tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten tai heidän palveluidensa kannalta. Vaikuttamistoimielimet tulee lisäksi ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

Lautakunnilla on merkittävä valmisteleva rooli alueen päätöksenteossa. Nuorisovaltuuston edustuspaikka lautakunnassa on olennainen, jotta SataNuva voi toteuttaa toimintasäännön mukaisia tehtäviään, kuten tuoda nuorten ääntä päätöksentekoon, toimia hyvinvointialueella kohderyhmän asiantuntijana, seurata palvelujen toteuttamistoimia, sekä ottaa kantaa päätöksentekoon. Lautakunnissa nuorisovaltuuston edustajilla on todellisia mahdollisuuksia vaikuttaa valmisteltaviin asioihin oikea-aikaisesti, sekä perehtyä päätöksentekoon pitkäjänteisesti.

Nuva ry:n vuoden 2023 nuorisovaltuustonselvityksen mukaan 18 alueellisella nuorisovaltuustolla oli puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakuntiin tai vastaaviin toimielimiin. Kyselyyn vastanneista nuorista 87 % koki puhe- ja läsnäolo-oikeuden lautakunnissa tehokkaana tai melko tehokkaana vaikuttamiskeinona. Tämän datan perusteella puhe- ja läsnäolo-oikeudet on lisätty myös nuorisovaltuusto myönteinen hyvinvointialue-sertifikaatin kriteereihin.

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry näkee nuorten osallisuuden arvokkaana ja panostamisen arvoisena asiana. Korostamme, että puhe- ja läsnäolo-oikeus lautakunnissa on keskeinen vaikuttamisen väline, jolla hyvinvointialue voi mahdollistaa nuorten kuulemisen jo päätösten valmistelun aikana. Nuorten tulee voida esittää näkemyksensä läpi päätösprosessin, ei ainoastaan lausunnoilla tai valtuuston kokouksissa.

Taatakseen nuorille aidon mahdollisuuden vaikuttaa kaikissa päätöksenteon vaiheissa, Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry suosittelee Satakunnan hyvinvointialueelle puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämistä nuorisovaltuuston edustajalle, sekä varaedustajalle kaikkiin lautakuntiin (pl. tarkastus- ja vaalilautakunnat). Tämä oikeus tulisi kirjata hallintosääntöön. Tarvittaessa kirjaukseen

voidaan lisätä, että nuorisovaltuusto voi itse määrittää, mihin lautakuntiin he nimeävät edustajansa.

Helsingissä 8.9.2025

Markus Koski

Puheenjohtaja

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry

Halla Kokkonen

Edunvalvonnan asiantuntija

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry